

مراقبت‌های نوزادان نارس

تعریف نوزاد نارس:

به نوزادی که قبل از 37 هفتگی به دنیا می‌آید نوزاد نارس گفته می‌شود. معمولاً این نوزادان کم وزن هستند و مشکلات مختلفی از جمله اختلالات تنفسی عفونی، بازبودن مجرای شریانی، عدم تثبیت درجه حرارت و ... دارند به همین دلیل مراقبت از نوزاد نارس اهمیت ویژه‌ای دارد.

علامه نارس:

پوست نازک و براق صورتی، کمبود چربی، چهره چروکیده، شکم برآمده، فتق نافی و ناخن‌های ظریف و نرسیده به نوک انگشتان، گریه ضعیف، مکیدن و بلع غیر موثر، الگوی تنفسی نامنظم.

مراقبت از نوزاد نارس:

کنترل درجه حرارت:

چون نوزادان نارس در تنظیم دمای بدن در پاسخ به تغییرات درجه حرارت محیط مشکل دارند و بدلیل عدم بلوغ پوستی ذخایر چربی کم و عدم وجود پاسخ لرز در ثابت نگهداشتن دمای بدن تنظیم دما یکی از مهمترین جنبه‌های مراقبت از نوزادان نارس می‌باشد. معمولاً دمای مناسب محیط زمانی است که نوزاد بتواند درجه حرارت بدن خود را با یک لباس سبک بین 36.7 درجه تا 37.3 درجه سانتیگراد ثابت نگه دارد.

تغذیه نوزاد نارس:

سیستم گوارشی نوزاد نارس بعد از تولد نابالغ بوده و هماهنگی بین مکیدن و بلعیدن وجود ندارد این هماهنگی بعد هفته 32 الی 34 هفتگی جنینی آغاز می‌شود و در هفته 36 الی 37 هفتگی به تکامل میرسد. نوزادانی که قبل از هفته 32 هفتگی به دنیا می‌آیند یا وزن آنها کمتر از 1500 گرم می‌باشد باید برای تغذیه آنها از لوله دهانی - معده ای استفاده کرد. در نوزادان 32 - 34 هفته و وزن 1300 - 1600 گرم میتوان از قطره چکان و فنجان یا قاشق استفاده کرد. نوزادان 32 - 34 هفته با وزن 1600 - 1800 گرم به شرط نداشتن مشکل تنفسی و سایر مشکلات و هماهنگی بیم مکیدن و بلعیدن و و قدرت هضم و جذب میتوانند زیر سینه بروند.

بهترین و مناسبترین شیر برای نوزاد نارس شیر مادر میباشد زیرا متناسب با نیازهای نوزاد نارس میباشد فواصل تغذیه:

فاصله تغذیه نوزاد نارس بهتر است کمتر از 3 ساعت باشد و اگر نوزاد از شیر خوردن امتناع نماید مادر هر نیم الی یک ساعت نوزاد را برای خوردن شیر تشویق کند و چند قطره شیر در دهان نوزاد بچکاند یا با تحریک لب بوسیله نوک سینه یا تغییر وضعیت نوزاد او را به مکیدن تشویق کند. در زمانی که نوزاد مکیدن قوی ندارد بهتر است شیر مادر دوشیده و با سرنگ داده شود
برای اطلاع از کافی بودن شیر مادر وجود 6-8 کهنه خیس با کنترل روزانه وزن نوزاد با پوشش و ترازوی واحد مهمترین اقدام است

مکمل‌های شیر مادر برای افزایش پروتئین و املاح شیر مادر طبق دستور پزشک استفاده می‌شود که به شیر مادر طبق دستور اضافه و با قاشق یا قطره چکان داده می‌شود.

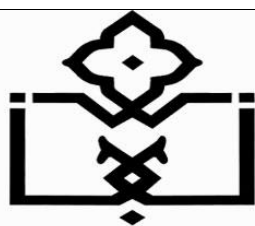
مراقبت از بند ناف:

مهمترین روش مراقبت از بند ناف خشک شدن طبیعی و خودبخود آن است اگر علائمی از عفونت مشاهده شود به پزشک مراجعه شود.

خواب نوزاد:

نوزاد نارس بیشتر از نوزاد رسیده می‌خوابد و زودتر بیدار میشود و مدت زمان هر نوبت خواب نوزاد نارس کوتاهتر است. بهتر است که نوزاد نارس به پشت بخوابد تا خطر مرگ ناگهانی کاهش یابد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی استان زنجان

مرکز آموزشی درمانی الغدير ابهر

واحد آموزش بیمار

مراقبت از نوزاد نارس

شماره تلفن بیمارستان الغدير جهت پاسخگویی به
سوالات بیماران 02435368200 بخش.....

مراقبت آغوشی:

روشی است برای مراقبت نوزادان کمتر از 2500 گرم و نوزادان نارس که از تماس پوست با پوست نوزاد با مادر برای ایجاد ارتباط و علاقه بین آنها استفاده میشود که فواید فراوانی دارد از جمله:

گرم نگذاشتن نوزاد
ایجاد امکان تغذیه با شیر مادر
افزایش رشد و سازگاری خارج رحمی

قبل از انجام مراقبت آغوشی مادر باید آماده باشد غذای خود را بخورد مثانه را تخلیه کرده لباس مخصوص مراقبت آغوشی را بپوشد. نوزاد را بدون لباس (در صورت نیاز کلاه و جوراب داشته باشد) بصورت عمودی بین پستانها مادر قرار داده به طوری که سر و قفسه سینه نوزاد روی قفسه سینه مادر باشد و شکم نوزاد با شکم مادر در تماس باشد سر نوزاد به یک طرف برگردانده شود و گردن باید صاف باشد ران ها از بدن دور شود روی نوزاد با یک پتو یا ملافه نخی پوشانده شود مادر میتواند خود را اندکی به عقب خم کرده و با دست خود بدن و گردن نوزاد را بگیرد.
دت زمان انجام مراقبت آغوشی حداقل روزی سه بار و هر بار به مدت یک ساعت می باشد.

مراقبتهای بعد از ترخیص نوزاد:

24 ساعت اول پس از ترخیص و انتقال نوزاد به منزل باید شرایط نوزاد توسط والدین کنترل شود و هر گونه تغییر در وضعیت نوزاد و شیر خوردن به پزشک اطلاع داده شود.

نوزاد نارس با فاصله 1-2 روز پس از ترخیص باید توسط پزشک ویزیت شود

نوزاد نارس کمتر از 34 هفته و وزن کمتر از 2000 گرم بایستی در 4-6 هفتگی از نظر بیماری شکیه نارسى توسط چشم پزشک ماهر ویزیت شود (در حال حاضر در بیمارستان آیت الله موسوی در درمانگاه روهای سه شنبه یک هفته در میان انجام میشود)
در نوزادان نارس پسر نارس بایستی تا رسیدن به وزن 3 کیلو گرم ختنه به تعویق بیفتد.

غربالگری شنوایی سنجی هفته دوم تولد انجام شود

غربالگری تیروئید نوزادان نارس در 4 نوبت انجام میشود:

نوبت اول: 3-5 روزگی

نوبت دوم: 8-14 روزگی

نوبت سوم: 35-40 روزگی

نوبت چهارم: 64-70 روزگی

در تمام نوزادان نارس کمتر از 2 کیلو در یک ونیم ماهگی الی دو

ماهگی سونوگرافی مفصل ران انجام میشود

منبع: کتاب مراقبتهای پرستاری در NICU

نویسنده عفت شیخ بهاءالدین زاده

تهیه کننده: اکرم دودانگه کارشناس پرستاری

با تایید دکتر هایدو هادیلو متخصص اطفال و نوزادان

تدوین: واحد آموزش به بیمار